

بزرگان داستان، تئاتر و شعر در مراسم بزرگداشت احمد شاملو از بامداد خسته گفتند

دولت آبادی: به جامعه دانشگاهی برای خارج کردن شاملو از تحریم تبریک می گویم

مراسم بزرگداشت احمد شاملو با عنوان «روزوی در زمستان» عصر یکشنبه پنجم دی ماه با حضور هنرمندان و اهالی قلم همچون محمود دولت آبادی، جواد مجابی، ایران درودی، علی رفیعی، فرزآن سجودی، حافظ موسوی، لوریس چکناوریان و آیداسر کیسیان (شاملو) در دانشکده علوم کاربردی دانشگاه هنر تهران برگزار شد.

هادی عیار

گروه فرهنگ و هنر

شاملو، واژه‌ها را در جریان نمایش به اتفاقی بصری و بی‌نظیر مبدل کرد

علی رفیعی (کارگردان تئاتر) در این نشست، با اشاره به اجرایی که از نمایشنامه‌های لورکا با ترجمه شاملو روی صحنه برده گفت: «شاملو آثار لورکا را تنها ترجمه نکرد، بلکه با نگارش و قلمش، غسل آفرید و شعر خودش را سرود. شاملو در ترجمه‌هایش از نمایشنامه‌های لورکا واژه‌هایی را آفرید که پس از ۵۵ سال فعالیت در تئاتر، روی صحنه ندیده و نشنیده‌ام. او با هنرش کلام را سه امری دیدنی تبدیل کرد و واژه‌ها را در جریان نمایش، به اتفاقی بصری و بی‌نظیر مبدل کرد.» این فعال هنرهای نمایشی، سپس خاطرهای از ترجمه‌نمایشنامه «خانه برناردالبا» توسط شاملو تعریف و بیان کرد: «به شاملو گفتیم با تمام اشتقاق برای روی صحنه بردن نمایش اتفاق ندارم. آیدانیز به نوعی به من فهماند که بیشتر او را ترغیب به این کار بکنم. نهایتا شاملو ترجمه نمایشنامه «خانه برناردالبا» را قبول کرد و در کمتر از دو ماه آیدا کلبا اتمام ترجمه را داد.» او افزود: شاملو با وجود اینکه چندان در شرایط جسمی مساعدی نبود، اما شخصا ۲۱ صفحه‌از ترجمه‌اش را برایم خواند. آخرین دیدار من با او مربوط به همین خاطره است و یکی از دوازتهی که روی صحنه بر نشان برایم دل انگیزتر از مابقی است، مربوط به نمایشنامه لورکا با **نگاه کاشف شاملو، ابتذال را بر نمی‌تابید**

جواد مجابی (شاعر، پژوهشگر و نقاش) نیز با تاکید بر اینکه تاکنون بیش از ۱۰۰ صفحه درباره شاملو، فرهنگ و هنر او نوشته گفت: «در سلوک ادبی و اجتماعی شاملو، دو بحث مبارزه با ابتذال و شعر بی‌وگرافیک، اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد. مفهوم ابتذال، گستره وسیعی را در بر می‌گیرد و اشتراکات معنایی زیادی در تعاریف مختلف آن هست. او سپس به جغرافیای ابتذال‌گریزی اشاره کرد و یادآور شد: «ابتذال تنها بخش خاصی از یک وضعیت و شرایط جامعه، کشور یا فرهنگ و هنر نیست. ابتذال همچون هوا و اتمسفر، کل شئونات زندگی انسانی را شامل می‌شود. کوشش انسان‌های فرهیخته و متفکر نیز شناخت و معرفی آن به جامعه برای

جواد مجابی (شاعر، پژوهشگر و نقاش) نیز با تاکید بر اینکه تاکنون بیش از ۱۰۰ صفحه درباره شاملو، فرهنگ و هنر او نوشته گفت: «در سلوک ادبی و اجتماعی شاملو، دو بحث مبارزه با ابتذال و شعر بی‌وگرافیک، اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد. مفهوم ابتذال، گستره وسیعی را در بر می‌گیرد و اشتراکات معنایی زیادی در تعاریف مختلف آن هست. او سپس به جغرافیای ابتذال‌گریزی اشاره کرد و یادآور شد: «ابتذال تنها بخش خاصی از یک وضعیت و شرایط جامعه، کشور یا فرهنگ و هنر نیست. ابتذال همچون هوا و اتمسفر، کل شئونات زندگی انسانی را شامل می‌شود. کوشش انسان‌های فرهیخته و متفکر نیز شناخت و معرفی آن به جامعه برای

دو تابلوی زنده رودی به هفت نگاه رسیدند

دو تابلوی زیبا از حسین زنده رودی، هنرمند ۷۹ ساله مقیم لندن به هفت نگاه نهم رسید و عنوان گران تین آثر این دوره را به نام خود ثبت کرد. نهمین هفت نگاه که این روزها در فرهنگسرای نیاوران دایر است، با هیجان همیشگی به کار خود ادامه می‌دهد و آخرین خبر از این نمایشگاه حاکی از این است که به تازگی دو تابلو از زنده رودی که رکوردهای میلیون دلاری در حراجی‌های بین‌المللی ساخته، با قیمت ۲۲۰ میلیون تومان به روی دیوار رفته است. فروش سال‌ها برای تجسمی «هفت نگاه» با مشارکت

مقابله با آن است. اساسا ابتذال در طول تاریخ جریان داشته‌رشد کرده و به امروز رسیده است.» این شاعر و نویسنده اضافه کرد: هیچکس نمی‌تواند خودش را امیرا یا مصون از ابتذال بداندو تنها دیگران را دچار و مبتلا بخواند. همه ما در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که به خرافه، سلطه، ستم، نادانی و ترس آلوده است. اصولا ابتذال فضای ناهنجار ضدانسانی است و کم یا زیاد در تمامی کشورها و جوامع وجود دارد. حتی می‌توان مقاله‌ها و سرمقالات جدی روزنامه‌ها را هم مبتذل محسوب کرد؛ چون آلوده به ناهنجاری‌های سیاسی و دروغ هستند. شاملو در زندگی‌اش و با

مقابله با آن است. اساسا ابتذال در طول تاریخ جریان داشته‌رشد کرده و به امروز رسیده است.» این شاعر و نویسنده اضافه کرد: هیچکس نمی‌تواند خودش را امیرا یا مصون از ابتذال بداندو تنها دیگران را دچار و مبتلا بخواند. همه ما در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که به خرافه، سلطه، ستم، نادانی و ترس آلوده است. اصولا ابتذال فضای ناهنجار ضدانسانی است و کم یا زیاد در تمامی کشورها و جوامع وجود دارد. حتی می‌توان مقاله‌ها و سرمقالات جدی روزنامه‌ها را هم مبتذل محسوب کرد؛ چون آلوده به ناهنجاری‌های سیاسی و دروغ هستند. شاملو در زندگی‌اش و با

خلق آثارش با ابتذال مبارزه کرد؛ اگر چه آثارگر راه نبود و پیش از او کسان دیگری همچون صادق هدایت نیز در این مهم کوشیده بودند. مجابی ادامه داد: «هدایت سرانجام از این ابتذال به تنگ آمد و مرگ را ترجیح داد، اما شاملو در شعرش پایداری آدمی را در مبارزه با فضای ناهنجار، ضدانسانی و عشق به تصویر کشید و تا پایان یافتن زندگی‌اش نیز ادامه داد.» او سپس با اشاره به نقش سانسور در پرورش ابتذال اظهار داشت: سانسور جلوی اندیشه و بیان را می‌گیرد و ابتذال را رواج می‌دهد. چون حکومت کردن بر مردم نادان و ناگه، بسیار آسان‌تر است. این مسئله تنها مختص به کشورهای عقب مانده یا جهان سوم هم نیست. در دیداری که با هم‌راهی محمود دولت آبادی و محمدعلی سپانلو از نیویورک داشتیم، ناشران بزرگ آمریکایی به ما گفتند که امروزه عصر نویسنده سالاری به سر آمده

فکر می‌کرد و مشغله‌ای جز این نداشت که در میدان اجتماعی، مسائل و مشکلات را با

زبان خودش مطرح کند»

تبریک به جامعه دانشگاهی برای خارج کردن شاملو از

تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

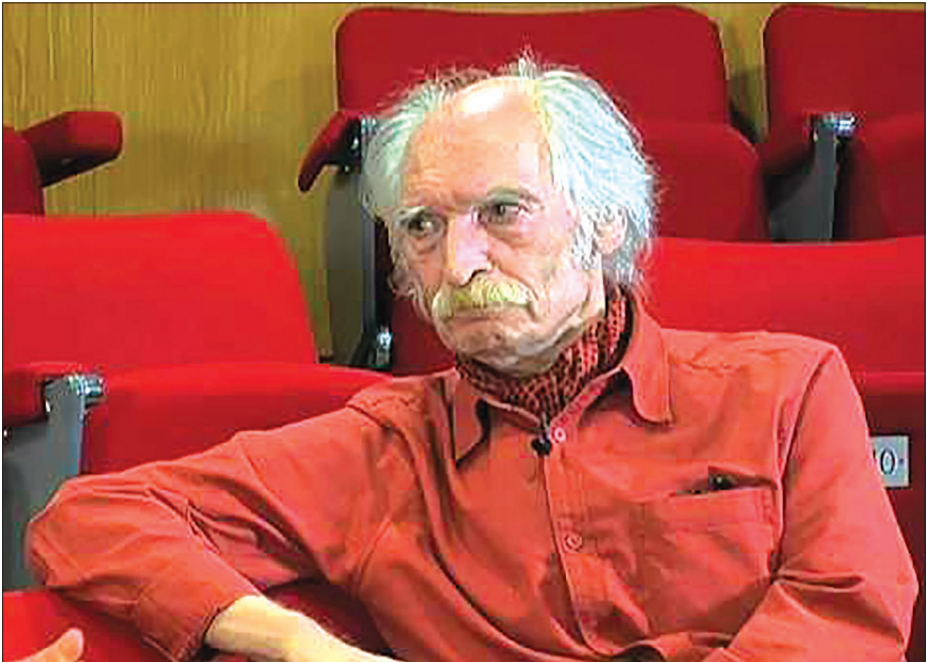
تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

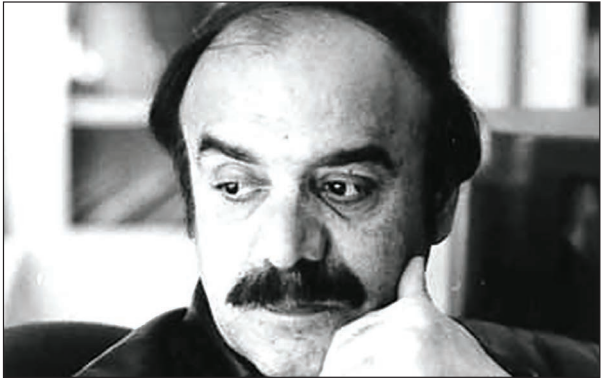
تحت تاثیر همین خاموش شدن نور امید بعد از شاملو نوشته شده است. دوستان و هم‌راهان برای انسان واقعا مهم هستند. شاملو نیز در تمام مسیر زندگی‌اش، هنر و تفکرش را به روابط اجتماعی و فقدان دیگری متمرکز کرده بود. فقدان دیگری یعنی هیچ ارتباط انسانی نیست و فقط مشورت تولید برنام‌ها و انتخاب مهمان‌ها دعوت کردم، اما به او اجازه همکاری با تلویزیون داده نشدو خود من هم اخراج شدم.»

فراموشی عمادانه جغرافیای فرهنگی شاملو، محکوم به شکست است

فرزان سجودی (استاد دانشگاه) نیز در سخنان خود، به سه نوع بر خورد با پدیده فرهنگی همچون شاملو پرداخت و بیان کرد: «در برخورد بسا پدیده‌های فرهنگی همچون شاملو که جغرافیایی فرهنگی هستند نه شخص فرهنگی محض، سه نوع برخورد رخ می‌دهد. فراموشی عمادانه، تغییر و قلب محتوا و مضمون با بر چسب زدن‌های کودکانه یا لوس کردن آثار در نمونه‌هایی مثل من دود مشتتر کم، مرا فریاد کن برای الودگی هوا! هر دو این راه‌ها محکوم به شکست هستند. اما راه سوم که به بررسی و نقد در کنار ارج نهادن تاکید دارد- نه فقط پرستش اسطوره وار-

فرزان سجودی (استاد دانشگاه) نیز در سخنان خود، به سه نوع بر خورد با پدیده فرهنگی همچون شاملو پرداخت و بیان کرد: «در برخورد بسا پدیده‌های فرهنگی همچون شاملو که جغرافیایی فرهنگی هستند نه شخص فرهنگی محض، سه نوع برخورد رخ می‌دهد. فراموشی عمادانه، تغییر و قلب محتوا و مضمون با بر چسب زدن‌های کودکانه یا لوس کردن آثار در نمونه‌هایی مثل من دود مشتتر کم، مرا فریاد کن برای الودگی هوا! هر دو این راه‌ها محکوم به شکست هستند. اما راه سوم که به بررسی و نقد در کنار ارج نهادن تاکید دارد- نه فقط پرستش اسطوره وار-

داستان تروریسم با چاشنی رمان کافکا

۷ داستان کوتاه را شامل می‌شود که در همان سبک داستانی و فضاهای مخصوص با ژانر همیشگی کارهای من می‌گذرند. هنوز برای ناشر این مجموعه داستان تصمیمی گرفته نشده است. خالق داستان «به چشم‌های هم خیره شده بودیم» سپس در پاسخ به این سوال که با توجه به نگارش رمانی با موضوع اتفاقات روز جهان و تروریسم؛ باز تاب اتفاقات سیاسی و اجتماعی روز را در ادبیات داستانی چگونه از زیبایی می‌کند؟ اظهار داشت: «اصولا یکی از وظایف و رسالت‌هایی که ادبیات داستانی برعهده دارد، پرداختن به مسائل و موضوعات اجتماعی و سیاسی روز است، حالا این پرداختن می‌تواند در ژانرها و سبک‌های متفاوتی صورت بگیرد. در واقع نویسنده یا به تاریخ مراجعه می‌کند تا از دل تاریخ نامور» برای انتشار به نشر نیماژ سپرده می‌شود و احتمالا نیز بسته به زمانی که صدور مجوز نیاز دارد، تا نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران زیر چاپ رفته و به دست علاقه‌مندان می‌رسد. آرام همچنین درباره مجموعه داستانی که در آستانه انتشار دارد، گفت: «مجموعه داستان «موسیقی استخوان» نیز

۷ داستان کوتاه را شامل می‌شود که در همان سبک داستانی و فضاهای مخصوص با ژانر همیشگی کارهای من می‌گذرند. هنوز برای ناشر این مجموعه داستان تصمیمی گرفته نشده است. خالق داستان «به چشم‌های هم خیره شده بودیم» سپس در پاسخ به این سوال که با توجه به نگارش رمانی با موضوع اتفاقات روز جهان و تروریسم؛ باز تاب اتفاقات سیاسی و اجتماعی روز را در ادبیات داستانی چگونه از زیبایی می‌کند؟ اظهار داشت: «اصولا یکی از وظایف و رسالت‌هایی که ادبیات داستانی برعهده دارد، پرداختن به مسائل و موضوعات اجتماعی و سیاسی روز است، حالا این پرداختن می‌تواند در ژانرها و سبک‌های متفاوتی صورت بگیرد. در واقع نویسنده یا به تاریخ مراجعه می‌کند تا از دل تاریخ نامور» برای انتشار به نشر نیماژ سپرده می‌شود و احتمالا نیز بسته به زمانی که صدور مجوز نیاز دارد، تا نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران زیر چاپ رفته و به دست علاقه‌مندان می‌رسد. آرام همچنین درباره مجموعه داستانی که در آستانه انتشار دارد، گفت: «مجموعه داستان «موسیقی استخوان» نیز

یادداشت

فیلم‌سازی ریشه‌دار در آب‌و خاک اجدادی

زهت بادی

نمایش سه فیلم کوتاه ناصر تقوایی، فرصت خوبی برای تجدید دیدار با فیلم‌سازی است که به طرز منحصربه‌فرد از دل عناصر بومی و اقلیمی زادگاهش، اصالت ملی را یادآوری می‌کند. بخشی از کارنامه سینمایی پرپار ناصر تقوایی شامل آثاری می‌شود که او در آنها به جغرافیای اقلیمی و فرهنگ بومی و آداب‌ورسوم آیینی و مذهبی مردمان خط جنوب ایران می‌پردازد. اخیرا سه فیلم کوتاه "کشتی یونانی"، "نمرین آخر" و "تغزیه" در سینماهای هنر و تجربه به نمایش درآمده که فرصت خوبی برای تجدیددیدار با فیلم‌سازی است که به طرز منحصربه‌فرد و بی‌نظیتری از دل عناصر بومی و اقلیمی زادگاهش اصالت ملی را یادآوری می‌کند که آن را فراموش و گم کرده‌ایم و به میانجی این هویت محلی و ملی است که از مرزهای سرزمینش فراتر می‌رود و به یک امر جهانی پیوند می‌یابد.

در "کشتی یونانی" تقوایی از طریق پرداختن به یک سنت آیینی و رسم قبیله‌ای که پیرامون بیماری غریب و رموز باطنی و مراسم تکن‌دهنده زاز شکل گرفته، غدغه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خود را در زمینه سیطره و هجوم بیگانه بر هویت بومی و اقلیمی مان بیان می‌کند و مرثیه‌ای تغزلی و شاعرانه بر سرگشتگی و تک‌افتادگی انسان معاصر می‌سراید که با دشواری آندوه‌باری می‌کوشد در دنیای پیشرفته و مسدودن پیرامونش ریشه‌های خود در آب‌و خاک اجدادی‌اش را حفظ کند و بدون اینکه از آداب و سنت‌های کهن خود دست بکشد، قواعد و سبک زندگی مدرن را نیز بیاموزد.

همین دیالکتیک و چالشی که انسان بومی در مواجهه با جهان مدرن از سر می‌گذراند، اجازه نمی‌دهد که فیلم به ورطه تقدیس بدویت و موضع‌گیری منفی در برابر مدرنیته تبدیل شود و در عوض تناقضات و تنش‌های پیش‌روی مردمانی را بازنمایاند که هنوز نمی‌دانند چطور به جزئی از فرهنگ جهانی درآیند، می‌آنکه هویتشان در آن مستحیل شود.

تقوایی در "نمرین آخر" اجرای تغزیه به حسر دلوار در تکیه‌ای در شهر زواره را به تصویر می‌کشد و از آنجا که تغزیه اساسا نمایشی است که تماشاگرش جزئی از آن به حساب می‌آیند، تقوایی تلاش می‌کند تا جای خالی تماشاگران را پر کند و مخاطبان فیلمش در دنیای خارج از قاب را به فضای درونی پیرامون اجرای تغزیه در فیلمش بکشاند. درواقع از لحاظ فضاسازی، قاب‌بندی و نورپردازی به گونه‌ای عمل می‌کند که کوبی صحنه‌های مرتبط به تغزیه از زاویه دید تماشاگرانی غایب به تصویر کشیده و چشم‌دوربین خود را به جای صدها نگاهی جایگزین کرده که به صحنه تغزیه خیره شده‌اند. با چنین رویکردی تقوایی موفق می‌شود از یک مراسم آیینی راهی را به روح پرشور و فناپذیر واقعه کربلا پیوند دهد و ما به عنوان مخاطبان فیلم ما به ازای کسانی قرار بگیریم که توانسته‌ایم در طول تاریخ سفر کنیم و چشم‌بندیم به آن رخداد عظیم تاریخی که در قالب تغزیه پیش‌چشمانمان بازسازی می‌شود.

تقوایی در مستند "تغزیه" که سیر تکوین، تطور و تکامل تغزیه را به ثبت تصویری درمی‌آورد، با نگاهی سرشار از حسرت و اندوهی عمیق به مناسک و سنت‌های آیینی و ملی در حال زوال می‌نگرد و ما تلاش نامیدانه فیلم‌سازی را می‌بینیم که از حسان خویش می‌کاهد تا مراسم و آداب قدیمی سرزمین مادری‌اش را در میان قاب‌های مسحورکننده و جادویی خود جاودانه کند و جلوی فراموشی و نابودی آنها را بگیرد و این حس را به وجود آورد که حفظ و بقای زادگاه و موطن انسان در تثبیت و پایداری سنت‌ها، مناسک و آداب امر مهمی است که با هویت، گذشته و اصالت ما پیوند دارد. به همین دلیل مستند تغزیه نه فقط اثری در جهت معرفی و شناساندن یک مراسم آیینی است، بلکه تلاشی در جهت تداوم و ماندگاری آب و خاکی است که فیلم‌ساز به آن مهر می‌ورزد و هرگز از آن دل‌نکنده است.

«**فروشنده**» **نامزد جایزه جامعه**

منتقدان فیلم آنلاین شد

فیلم اصغر فرهادی، یکی از نامزدهای جایزه بهترین فیلم غیرانگلیسی‌زبان جوایز سالانه جامعه منتقدان فیلم آنلاین است. اسامی نامزدهای بیستمین دوره جوایز سالانه جامعه منتقدان فیلم آنلاین (OFCs) متشکل از نویسندگان سایت‌های سینمایی معتبر، سه‌شنبه شب اعلام شد. فروشنده به کارگردانی اصغر فرهادی از ایران در بخش بهترین فیلم غیرانگلیسی‌زبان با فیلم فرانسوی "او" به کارگردانی پل ورهوفن، "مستخدم" به کارگردانی پارک چان ووک از کره جنوبی، "تونی اردمان" به کارگردانی مارن آدی از آلمان و فیلم شیدایی "ترودا" به کارگردانی پالولارین، رقابت می‌کند.

فیلم‌های "لالاند" به کارگردانی دامین شازل و "مهتاب" به کارگردانی بری جینکینز، هر یک با هفت نامزدی، پیش‌تاز نامزدهای این دوره جوایز OFCS هستند که اسامی برندگان آن سوم ژانویه (۱۴ دی) اعلام تشکیل شد. این جامعه شامل بیش از ۳۰۰ منتقد سینما، روزنامه‌نگار، محقق و مورخ در ایالات متحده، کانادا، اروپا، آمریکای لاتین و منطقه آسیا پاسیفیک است که در نوع خود یکی از بزرگ‌ترین گروه‌های است که هر سال بهترین فیلم‌های دنیای سینما را انتخاب می‌کنند. زیبایی آمریکایی، پیرمردها کشوری ندارند، قفسه درد، آرگو و ۱۲ سال بردگی از برندگان جایزه بهترین فیلم به انتخاب OFCS در سال‌های اخیر هستند که در نهایت برنده جایزه اسکار بهترین فیلم هم شدند.